Ч. 69. Львів, четвер дня 25. марця (7. цьвітня) 1904. Річник VIII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . 5 кор.
на місяць . . . . 1·70 кор.
За границею.
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Дзембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Надії і сумніви.

(X) Коли відрочувано останню сесию державної ради, видано бодай з німецкого боку оклик, щоби посли не скликували в часї великодної перерви ніяких віч і не оповіщували по дневниках ніяких статий, а тим способом обминали всяку нагоду, яка могла би заострити і так вже розятрені відносини. Правда, що дневникарство і віча чимало причинили ся до розятреня німецко-ческого спору а тим самим і до розладу та бездійности в державній раді. Однак мовчанє ще не веде до уздоровленя, а нераз щира і отверта розмова спорячих сторін може довести скорше до порозуміня і помиреня. Та мимо такого оклику навіть з німецкого боку не всї видержали і ми вже вчера навели такий голос бувшого президента посольскої палати д-ра Фукса. Взагалї є се звичаєм австрийского дневникарства з нагоди рокових сьвят як Різдво, Великдень і т. п. подавати ширші розважуваня сучасного політичного або парляментарного положеня, а се стало ся і сим разом, що дневники ріжних національних і політичних таборів і відтінків виступили із своїми оглядами, або помістили статї визначних політиків, або розмови з замітнійшими парляментаристами. З усїх тих статий так півурядових дневників як і опозицийних проглядає гадка, що дотеперішнє положенє не може довше тривати, наколи держава не має дійти на край занепаду і розладу, що конечно треба глядїти якогось виходу із сего розладу.

Якнебудь ческі посли віднесли неперечну побіду над правительством в останній сесиї і анї одної одробини не допустили, яку правительство могло би показати яко успіх своїх змагань і заходів, якнебудь намірене лївицею відокремленє ческих послів викликало як-раз противний вислїд і довело до згуртованя всїх ненїмецких сторонництв і відокремило саму лївицю, всеж таки і між ческими послами нема тої відради, сего вдоволеня і спокою, як се звичайно буває після віднесеної побіди. Навпаки, як із вчера поданого голосу д-ра Странского можна відчути, проявляє ся і серед Чехів утома, спричинена довгою боротьбою, проявляють ся сумніви, чи нарід одобрить се поступованє на довший час, чи видержить він сю боротьбу, яка єму заподїває величезні економічні шкоди наслїдком кількалїтного застою, наслїдком обезвлади також ческого сойму. А наслїдком таких сумнївів звертають ся ческі посли до народу з покликом витревати в боротьбі. Така зневіра, такі сумніви проглядають і з великодної статї старочеської Politik і як-раз наслїдком безвиглядности молодоческої політики, починає староческе сторонництво наново орґанїзувати ся, скупляти ся і розглядати свою проґраму.

З німецкого боку виступив у великоднім числї N. fr. Presse др. Епінґер, член кр. виділу пражского, нинїшний проводир Нїмців в Чехах, із статею, в котрій взиває знов Нїмців до витреваня на своїм верховладнім становищі, величає хоробрість і завзятє нїмецкої академічної молодїжи, одначе з єго голосу пробиває ся знов побоюванє, чи боєве становище Нїмців дасть ся на довше удержати. Так як в обструкцийній боротьбі Чехів проглядає певного рода утома, так знов в нїмецкім таборі побоюванє перед можливою потребою обструкциї з їх боку. З одного і другого боку множать ся голоси, які домагають ся позитивної роботи, оборони також економічних інтересів, що так загрожені дотеперішним розладом і бездійностю державної ради, неспосібною до корисної і успішної полагоди австро-угорскої угоди і торгових договорів. Намаганє, щоби непопулярність лихої угоди і некорисних договорів скинути на плечі §. 14-го починає розпливати ся у воздусї як мрака, а сими днями угорский посол Батиянї на основі законних постанов з 1867. дуже ясно висловив неможливість полагоди австро-угорскої угоди §. 14-им а також і торгових договорів.

Півурядові дневники успокоюють ся надїями, що терпеливість таки доведе до спасеня, рахуючи в тім на обосторонну утому, сподївають ся, що може справа подїлу на округи, до чого і Чехи нахиляють ся, подасть спромогу уладнаня справи внутрішного урядованя і доведе до порозуміня. О скілько сї надії оправдані, а сумніви пересадні, покаже недалека будуччина.

Стоваришеня молочарскі
і їх значінє для селяньских господарств.

(Конець).

Для наших обставин були-б добрі такі стоваришеня селяньскі, котрі-б забирали від селян сьвіже молоко а замість сего давали їм рівну скількість молока збираного і маслянки а за зібрану і перероблену на масло сметану платили відповідну квоту прим. 4 сот. від лїтри. Стоваришеня такі були-б правдивим добродійством для наших селян, бо вони, не тратячи найпоживнїйшого і найздоровшого корму, могли-б мати за кожду випродуковану лїтру молока 4 — 6 сот., що в протягу року могло-б зробити 40—50 кор. від корови. При такім урядженю зменшили-б ся кошти провадженя молочарнї, а маніпуляция цїла стала-б простою, бо відпав би клопіт переміни молока збираного на гроші, що представляє звичайно найбільше трудностий. Дуже великою дальшою користию такого урядженя стоваришень селяньских молочарских є, що потреба тут малого капіталу основного на вибудованє і урядженє молочарнї (не випаде більше як 10 - 12 кор. від корови).

Урядженє такого стоваришеня молочарского селяньского або на разї закупно від громадян молока через одного з богатших господарів села, дозваляюче найбіднїйшому господареви, посїдаючому лиш одну корову, мати пересїчно значний дохід за сметанку, причинило-б ся без сумнїву найбільше до піднесеня годівлї худоби а тим самим і добробиту наших селян. Тепер кождий господар може своє молоко лишень зїсти, і всї науки і ради що-до піднесеня годівлї худоби на нїчо не здадуть ся.

Господарство молочне представляє хороше поле до завязуваня спілок продукцийних. Визначні і зараз видні користи є так ясні, що належить ся сподївати скорого їх закладаня і розвою, тим більше, що всї инші підприємства представляють певні ризика, яких господарство молочне не знає. Одна слаба сторона є: 1) контроля якости молока а в першій точцї охорона перед доливанєм води до молока, 2) частинне збиранє сметанки, 3) доливанє молока збираного до сьвіжого. До сего є однак тепер так певні і дешеві приряди, що кождий розумнїйший господар легко викриє всяке фалшованє.

Що-до рода стоваришень молочарских то найлучші були-б спілки, реєстровані з обмеженою порукою, бо мають такі користи: 1) число членів є тут необмежене; приступленє нових членів як і виступленє з стоваришеня не представляє нїяких трудностий; 2) вписове, капітал резервовий і оборотовий можуть після потреби бути зменшені і збільшені без нїяких більших заходів; 3) заряд і спосіб провадженя підприємства можуть бути відповідно до потреб змінені. Таких користий не представляють нї товариства акцийні нї командитові.

Стоваришеня сї зареєстровані мають перед собою дві дороги: Переробляють молоко на спільний рахунок і беруть ризико на себе, або 2) випускають молочарню підприємцеви, котрий за ужитє льокалю і прирядів платить відповідний чинш і обовязаний забирати від членів стоваришеня все молоко по певній, з гори визначеній, цїнї. В першім випадку стоваришеня поносять ризико підприємства, але і осягають більші зиски; в другім випадку відпадає ризико, але лишає ся менший зиск.

Могло би ся видавати, що в разї забираня молока підприємцем, завязуванє стоваришеня є непотрібне, так однак не є. Як нема відповідного льокалю і урядженя, як господарі не зобовязують ся віддавати молоко своє до молочарнї — тодї й не знайде ся підприємець, щоби схотїв на непевне вложити капітал на урядженє молочарнї. З другого боку, як би такий і знайшов ся, то би використував всїх продуцентів та заключав з кождим умову на инших услівях після своїх примх.

Не тілько молочарня але і цїле урядженє єї повинно бути власностию цїлого стоваришеня аби на випадок, як би підприємець умову зірвав, стоваришенє могло на свій рахунок дальше молочарню вести.

Розуміє ся, що до провадженя молочарень спілкових треба людий не лиш працьовитих і чесних але і досьвідних в молочарстві. В сїй цїли уряджує Видїл краєвий що року курси молочарскі і висилає, як треба, інструкторів молочарских по повітах, їх й обовязком буде, всякі близші поясненя в сїй справі подати. В Ряшеві є школа молочарска, що має на цїли вихованє управителїв для молочарень селяньских. Дня 1. марця с. р. відбув ся в нїй іспит учеників 4-місячного курсу молочарского. За уздібнених на самостійних управителїв молочарень ручних узнано 13 учеників а між ними: Яна Бедроня, Льва Коньора, Івана Ксьовжка, Вільчиньского Матвія, Журовского Йосифа і Василя Павлюка.

Сахалїн.

В ілюстрованім тижневнику »Wędrowiec« подибуємо цікавий опис сеї »країни вигнаня« з пера Павла Хшановского, який там пробував з транспортами росийских каторжників. З тих шкіців винимаємо опис »Корсаківского постерунку — Сахалїньскої рівієри«, бо він оправдує теперішчий апетит Японцїв на Сахалїн, які єще не давно, при своїй культурі, не знали що зробити з тими пустарями і відступили їх добровільно, майже даром Росиї.

»Причаливши — пише подорожник — ми поспішили зложити візиту начальникови округа, звидїти каторгу і що тілько дасть ся оглянути на постерунку.

Корсаківский постерунок робить досить миле вражінє; правда, що на прибутє корабля роблять ся завсїгди деякі приготованя, щоби представити ся несогірше, але завсїгди однак мусить там бути і в звичайній порі досить виносимо. Постерунок пригадує мале повітове місточко північної Росиї, тілько крамниць в нїм є ще менше, а ті, що є, виглядають дуже бідненько, бо нема тут що і кому продавати. Є за те досить городцїв і ростин, які виглядають сьвіжо, здорово, а навіть досить буйно. Взагалї Корсаківский постерунок, принайменше в лїтї, коли ми єго звидїли, — не робить зовсїм пригноблюючого вражіня, противно видає ся скромним, але притульним захистом напів сїльскою оселею. Ся ілюзия була би тим повнїйшою, коли би не часті стрічи з каторжниками, які поспішно і навіть з якоюсь боязнею здіймали перед нами шапки на специяльно сахалїньский спосіб; партия арештантів в кайданах під ескортою, та тягнений ними якийсь наладований віз — не полишали найменшого сумнїву, що ми були в правдивій каторзї. Пізнїйше ми пізнали ґенезу сего зниманя шапок. Показало ся, що з усїх обовязуючих приписів, бодай чи не найострійше настають як-раз на сей поклін з покорою і поважанєм.

Дім начальника округа — просторий і вигідний, при нїм хороший огородець, незле удержаний, добре захищений живоплотом, в якім, як нам говорено, находять ся трускавки і овочеві дерева а навіть виноград і морелї, — що доказує, що і на Корсаківскім постерунку працею і старанєм можна чогось доховати ся. Мужеска і жіноча служба видала ся нам зовсїм, як яло ся, ми не завважили в нїй жадних вязничих цїх, так, що тяжко було догадати ся, що се були каторжники. Після короткої балачки ми пішли звидїти вязницю. Она містить ся в горішній части головної улиці. Є се деревляний будинок, партеровий, не високий, не впадаючий в очи, який складає ся з кількох фронтів, низше по долинах, що тягнуть ся по похилости, розсипали ся хатки переселенцїв; межи ними лучають ся домки, построєні тільки »задля набутя прав«, отже нїчого не вартні, навіть не хати а радше їх символи, неспосібні до мешканя. Однак стрічає ся також і охарні та захистні домки, малі, але добре загосподаровані, що пригадують скромні підміскі вілї.

Переходимо коло військових кошар і дивуємо ся, що не виглядають лїпше від вязничих будинків. Читані давнїйше живі оповіданя Достоєвского про »мертвий дім« задержали ся в нашій памяти і приготовили нас були до зовсїм инших вражінь. Знаємо, що Достоєвский описував давну каторгу перед богато лїтами, але завсїгди ми сподївали ся менше більше того самого, — тимчасом дійсність зробила на нас зовсїм инакше вражінє. Вже вязниче подвірє виглядає корисно і не має в собі нїчого пригноблюючого: просторе, чисте, висипане шутром, дуже подібне до шкільних подвірий. Єще більше ми завели ся в наших ожиданях, увійшовши до вязничих комнат.

Правда, було се лїтом, коли більшість арештантів перебуває поза вязницею, на роботах в поли і в лїсї, але в кождім разї замість очікуваного »мертвого дому«, ми побачили просторі, ясні салї, вибілені чисто, прикрашені образами і сьвіжою зеленню, якої галузки, розвішені на стїнах творили зовсїм гарну декорацию і відсьвіжували воздух; наповнюючи єго приємним запахом лїсів. Здовж стїн і посеред комнати стояли деревляні »пари«, тапчани до спаня, зі звиненою на них ріжнородною постелию, відповідно до заможности властителїв. На боцї було кілька окремих ліжок для старостів та инших вибраних. Межи тапчанами широкі переходи; підлоги деревляні, звичайні, зглядно чисті; разом виглядало те все богато лїпше і вигіднїйше, чим в богато провінціональних кошарах. Нечислені каторжники, яких ми стрітили в салях, були прилично убрані в нові арештантскі халати, надїті, бути може, з нагоди нашого прибутя, але сумнїваю ся, щоби те все могло бути устроїне тілько на показ, бо навіть не стало би прямо на те часу«.

Судячи після того опису, 30.000 сахалїньских каторжників становлять вже тепер середно заможне і зглядно вдоволене населенє, яке з непривітних пустарів витворило своїм примусовим побутом і працею шмат культурної землї.

— ВІД АДМІНІСТРАЦИЇ. При зміні кварталу просимо наших Вп. Передплатників о скоре відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

Новинки.

— **Календар**. В четвер: руско-кат. *Благовіщенє*; рим.-кат. Германа. — В пятницю: руско-кат. *Велика Пятниця*; рим.-кат. Діонїзия. — В суботу: руско-кат. Вел. Субота, Матрона; рим. кат. Марії Египетск. — В недїлю: руско-кат. *Воскресенє Христове*, Ілярия; рим.-кат. Єзехиїла.

— **Порядок богослужень** в церкві Успенія Пр. Богородицї у Львові (ул. Руска): У вел. четвер: о 6. год. Утреня; о 11. год. Служба Божа св. Василия Вел.; о 7. год. вечер Страсти. — В вел. пятницю: о 9. год рано Царскі Часи, опісля Вечірня, обхід з процесиєю і проповідь. — У вел. суботу: о 7. рано надгробна Утреня; о 11. год. Служба Божа св. Василия Вел. — В сьвітле воскресеня: о 4. год. рано воскресна Утреня; о 8 год. Служба Божа; о 5. год. Вечірня. — В світлий понедїлок і вторник богослуженя як звичайно о 6, 10 і 4. год.

Порядок богослужень в церкві оо. Василиян у Львові (ул. Жовківска): В вел. четвер о 5. год. рано тиха Служба Божа; о 6. год. Утреня; о 10. год. Служба Божа сьпівана з Вечірнею; о 7. год. вечер Страсти. — В вел. пятницю: о 8. год. рано Царскі Часи; о 11. год. Вечірня і положенє плащеницї; о 7. год. вечер Утреня єрусалимска. — В вел. суботу: о 9. год. рано Служба Божа сьпівана з Вечірнею; о 7. год. вечер Утреня воскресна. — В воскресну недїлю: о 5, 6, 7, 8. год. читані Служби Божі; о 9. сьпівана Служба Божа; о 5. год. Вечірня з виставленєм Найсьвятїйших Тайн і проповідь. — В сьвітлий понедїлок і вторник: о 5, 6, 7, 8. год. читані Служби Божі, а о 9. год. сьпівана; о 5. год. Вечірня з проповідию; ві вторник по Вечірни процесия.

— **Страстні псальми**. В Велику Пятницю 8. цьвітня о год. $^1/_2$7-ої вечером відсьпіває мішаний хор в церкві св. Петра і Павла, на Личаківскім передмістю у Львові, отсї страстні псальми: 1) Бортняньский: Благообразний Йосиф, g moll. 2) Лїрин: Услиши Господи, b-dur. 3) Бортняньский: Всую прискорбна, d-moll. 4) Григорєв: Приклони Господи, a-moll. 5) Лїрин: Хвалити Бога, d dur. 6) Кресту Твоєму.

Хор „Львівского Бояна“ відсьпіває в Вел. Пятницю в архк. церкві св. Юрия страстні псальми Бортняньского, під управою д-ра Ів. Копача, точно о 5. год. пополудни. Сольові партиї виконають: п-на А. Крушельницка, п-на Д. Шухевичівна, п-на М. Крушельницка і пп. Волошин, Владичин і Дубас.

— **Польску писанку Русинам на Великдень** піднїс Dziennik polski, доносячи, що намісництво, спонукане вісткою (ноторично ложною — *Ред.*), немов то в Осьвєцїмі тисяч кількасот руских еміґрантів(!!) завернено з дороги, звернуло ся до всїх австро-угорских конзулятів в Нїмеччинї з запитанєм, чи і яке запотребованє робітника на теперішний робучий сезон є там пожадане. Отже — як каже реляция з намісництва — конзуляти з рідкою однодушностию відповіли, що великого(?) запотребованя нема, а о скілько оно єствує, то в кождім разї оно може відносити ся до робітників з західної Галичини, які там від богато лїт мають вироблену марку і їх там справдї пошукують. А

Смерть Олїмпу.

»Гей, ви спите там, чи як?
Та відчинїть бо мерщій!
Гоню і гоню, а тут —
на тобі! — замкнено — стій!«

Так під Олїмпом Гермéс
рóптав і кляв цїлий сьвіт,
поки не збіглись боги.
»Гляньте — сказав він — на Схід!«

З жахом поглянули всї.
Жаху вдїлив їм Гермéс.
І задрожали нараз
мешканцї грецьких небес.

Бачать всї: сонце єще
сьвітить з небесних вершин,
та не доходить-бо вже
промінь до земних низин.

Море гогоче у тьмі.
По-над землею скрізь тьма.
Блискавка блисне, а там —
иньшого сьвіту нема.

Блискавка блисне на мить,
зробить ся ясно при нїй.
Видять Голготу боги
й хрест на Голготї страшній.

В тьмі гробовій на хрестї
мре Чоловік серед мук.
Скоро уздрів таке Зей,
скиптр єму випав із рук.

І покотились боги
рáзом з крісел золотих.
Сьвіточ Олїмпу погас,
гóмін Олїмпу затих.

Миттю оселя богів
перемінилась у гріб.
Чадом чадів понад ним
Смерти курний смолоскип.

В. Щурат.

Др. Андрій Чайковский.

Із степеня на степень.

(Дальше).

Баєрский менї страх подобав ся і я став опять гнути йому дуби.

— Ви прекрасно і з розумінєм грали свою ролю. Вже в тім було видно талант, що ви так знаменито ухарактеризували ся. Тямлю добре. Жовті бокобарди, оголені вуси, справдїшний Анґлїєць.

— Противно, я мав вуси, бо я тодї подорожував...

— Так, так, я забув, ви входите на сцену вібито до готелевої реставрациї і жадаєте від господаря руму...

— Не так, не так, ви забули. То не було в готели, лише в замку льорда і я не від господаря жадав руму, лиш від служби...

— От видите, менї се помішало ся з иншою штукою, яку я бачив...

— Нї, ви забули таки, другої штуки такої нема, за се я вам ручу... бо знаю цїлий репертуар Ґравчиньского. А хоч тому тілько лїт, то вам можу повторити мою ролю без суфлєра...

І Баєрский забирав ся повторяти менї свою ролю, коли до нашої цимри війшов інспекцийний офіцир і таки зараз чепив ся того фрайтра за якийсь непорядок.

Фрайтер стояв „руки по швам“, не проговоривши нї слова.

Коли офіцир відійшов, Баєрский звернув ся опять до мене.

— Що ви на то скажете? ну?

— Я на тім нерозумію ся, чи мав він слушність, чи нї..

— Слушність, кажете? Се прямо напасть, ті люди не мають в собі нї крихітки артизму. Я, коби не то прокляте війско, був би нинї на европейскій сценї які лаври збирав, а так що? Всадили мене в той дурний костюм і вже три роки перемучив ся і втратив всяку артистичну полїтуру... Гей! гей! які я ролї грав! А тепер не потрафив бим, здаєть ся, заграти простого розбишаку з „Рінальдо-Рінальдінї“? Ви знаєте ту штуку? Певно знаєте...

що дотичить робітників зі східної Галичини, а специяльно руских, то сї не можуть взагалї числити на заробок в Німеччинї, бо они лїниві і відносять ся до працї досить недбало. На підставі тих консулярних опінїй, намісництво видало обіжник до старост (чи тілько східної Галичини? — *Ред.*), щоби „в границях законів“ здержували заробкову еміґрацию до Німеччини. Стілько подає Dziennik polski, з цїлою афронтериєю приписуючи начальній полїтичній власти в краю відсуванє та понижуванє руского робітника в конкуренцийній борбі з мазурским за зарібки в Німеччинї. Є се вірним образом, чого ми могли сподївати ся від краєвого бюра посередництва працї. Оно вже з повною безвзлядностию, на яку ц. к. намісництво і не може здобути ся, усувало би всюди „лїнивого, нездарного“ руского робітника, хотяй він в Канадї і в Бразилїї виявив ся знаменитим робітником, а всякі лїпші, тревальші і певнїйші зарібки давало би „поступовійшому“ Мазурови. Єще раз повторяємо, що не віримо в сю акцию намісництва, а колиб се було правдою, так було би се гарна писанка Русинам на Великдень!..

— **З товариства „Просьвіта“.** Краєвий видїл повідомив головний видїл товариства „Просьвіта“ у Львові, що надає право продажи краєвої соли кождій крамници читальнї „Просьвіти“ з побором соли прямо з ц. к. салїн або, єсли сему велике віддаленє салїн стоїть на перешкодї, то в найблизшім заступстві продажи соли під умиреними услівями — єсли ті крамницї будуть поручені головним видїлом товариства »Просьвіта« і єсли зобовяжуть ся продавати топку соли по цїнї, означеній видїлом краєвим (22 с за топку) та удержувати в одвітнім льокали запас соли для місцевого населеня. Повідомляючи о сїм читальнї „Просьвіти“ — просимо, аби зволили як найскорше повідомити головний видїл товариства »Просьвіти« у Львові, кілько топок соли потребує дана крамниця місячно і з котрої салїни їй найблизше спроваджувати сіль. (Салїни є в отсих місцевостях східної Галичини: в Болехові, Долинї, Калуши, Косові, Ляцкім, Ланчинї і Стебнику). — *З Канцелярії Товариства „Просьвіта“.*

— **Зі Стрия** доносять: Загальні збори задаткової каси в Стрию відбули ся дня 31. марця с. р. Звіт дирекциї за р. 1903 виказав великий розвиток сеї інституциї, о котрім сьвідчить найкрасше цифра чистого зиску 8.176 К. Збори висловили дирекциї і радї управляючій своє повне вдоволенє і признанє. При роздїлї чистого зиску призначено між иншими на будову театру 1000 К, на »Народний Дім« в Стрию 1000 К, на »Руску Бурсу« в Стрию 100 К, на „Бурсу селяньску“ філїї „Просьвіти“ в Стрию 400 К, на »Руску Захоронку« тов-а Руских Женщин в Стрию 400 К, на »Бурсу ремісничу« у Львові 100 К, на „Стрийского Бояна“ і „Сокола“ по 50 К. До дирекциї вибрано одноголосно знова: д-ра Евг. Олесницкого, д-ра В. Антоновича і о. Матковского, а заступниками директорів пп. д-ра Кмиту, В. Устияновича і І. Мацяка. Презесом совіта управляючого вибрано наново о. Юлїяна Федусевича, єго заступником п. Тому Красиньского, а секретарем п. І. Реваковича.

— **В справі страйку** в V кл. рускої ґімназиї у Львові появила ся статя в Dziennik-у polsk-ім. Автор старає ся в нїй переказати хід подій цїлого страйку, але при тім денунциює руску молодїж ґімназияльну і академічну. Між иншим говорить ся там, що ученики III, IV, VI і VII кл. порішили по сьвятах страйкувати, єсли дирекция не прийме прогнаного з V кл. учен. Кутицкого, через якого прийшло до страйку. Вкінци автор звертає ся до родичів учеників, аби в часї сьвят вплинули на своїх синів, щоби не доводили по сьвятах до нових сумних подій в ґімназиї. Як з одної сторони мусимо згодити ся з поглядом автора, щоби родичі вплинули на синів, аби по сьвятах не прийшло до нових скандалів з приводу ученика, який своїм дотеперішним поведенєм не заслугує на так далеко сягаючу оборону із сторони своїх бувших товаришів, так з другої сторони мусимо виявити своє здивованє, що автор, який, як видко, стоїть близько ґімназияльних кругів, вибрав собі русиноїдний орґан до оголошуваня своїй ревеляциї. Сим чином справі вам єсть помочи, лише шкодить ся.

— **Пожарний „Сокіл“ в Вільшаници**, товмацкого повіта, засновано на статутї „Сокола“ у Львові. Ц. к. намісництво затвердило вж. статут.

— **З тов-а „Сїльский Господар“ в Олеську.** На многі запитаня і просьби о щепи подає сим видїл до відомости своїх членів, що доперва в осени буде розсилати і розпродувати щепи.

— **Льоси фантової льотериї** львівского „Сокола“ в видї гарно ілюстрованих переписних листків надають ся найлїпше на пересиланє сьвяточних желань між свояками і знакомими. Льоси-кореспондентки можна дістати по всїх більших містах по цїнї 25 сот. за штуку, або належать замовити їх в львівскім „Соколї“ (Підвале 7). Серия зложена з 10 штук (ріжного рода) коштує 2 К 50 с. На порто треба прислати 20 с або поручене 45 с.

— **Крадїж на почтї в Рогатинї.** В остатнім роцї допускав ся хтось сьмілих крадежий в Рогатинї, а злодіїв не можна було нїяк вислїдити. Онодїшна крадїж 8.500 К в почтовім урядї виявила, що єї допустили ся чотири драґони з рогатиньскої залоги: Серафин Малош, Яким Булига, Михайло Линьский і Александер Бухер. Всїх чотирох на приказ слїдчого судиї п Калїщака увязнено. Трех з них на поручене ротмайстра випущено другого дня на волю, через що утруднено судове слїдство в напрямі відкритя справцїв давнїйших крадежий.

— **Засуд за покутну писарку.** Перед львівским судом відбула ся онодї розправа против Миколи Перетятка і Івана Кудрика з Камінки бобрецкої, сокальского повіта, обжалованих о веденє покутної писарки. Перетятко 21-лїтний сїльский парубок, скінчив в Сокали 7 кляс видїлових, а відтак вернув на село до господарства, а що то єму не оплачувало ся, взяв ся до покутної писарки. Помагав єму в тім швець Кудрик, наганяючи до него людий. Канцелярию вели оба в коршмі. Перетятко приймав ся за веденє справ цивільних і карних і розголошував, що кожду справу мусить виграти. Кудрик розповідав о єго спосібностях великі похвали, а й Перетятко сам хвалив ся, що має високі знакомости і звязи, на пр. один свояк є судиєю, другий »пише« в львівскій прокураториї і т. пп. Отже не диво, що люди горнули ся до него і повірювали єму ріжні справи, та платили єму неімовірно високі суми. По переведеній розправі засудив трибунал Перетятка на 1½ року тяжкої вязницї, а Івана Кудрика на чотири місяцї. Прокуратор зголосив відклик що-до низького виміру кари Кудрикови.

— **Увязненє лихваря.** Жандармерия в Станиславові перевела онодї ревізию в домі лихваря Азріїла Ґріммінґера. Ревізия тривала від 1. год. попол. до 8. год. вечером, а єї вислїдом були дві скринї довжних скрипт в. Крім сего найдено множество зафантованих предметів. Ґріммінґер торгував спершу готовою обувою, а опісля перекинув ся на лихварство і був найпідлїйшою хлопскою піявкою. За лихварство сидїв вже кілька разів в вязници. Ґріммінґер є заможним жидом і придбав з лихварства два доми. Против него заряджено слїдство, а тимчасом примкнено єго в вязници, аби не утїк.

— **Обжалуваний посол.** Против посла Вілька війшла до віденьского суду анонїмна жалоба за крадїж паперів з парляменту. На сьвідків покликано в жалобі директора парляментарної канцеляриї і презеса польского Кола.

— **Епископ для американьских Поляків.** З Риму доносять одному з львівских дневників, що Сьв. Отець має в сих днях видати апостольский лист, в якім обговорить відносини американьских католиків, та має назначити окремого епископа для Поляків-католиків в Америцї.

— **Нещаслива пригода з самоїздом** приключила ся вчера на стрийскім гостинци коло Солонок. Самоїздом їхав властитель дібр Розточки, Меч. Поляньский, єго слуга Матвій Станковский і Коваль Василь Сурмай, який заступав машиніста. Самоїзд з трудом посував ся по ховзкій дорозї, так що за дві годинї переїхав всего 17 клм. Коло Солонок зад самоїзда почало заносити на бік в рів, а коли п. Поляньский нагло загальмував, щось трісло в серединї мотору. Властитель самоходу в одній хвили вилетів з сїдла на другий бік дороги, а Станковский і Сурмач перевернули ся з самоїздом в рів при дорозї. Сурмач упав так нещасливо, що зелїзна машина придавила єго на смерть, а Станковский лише поранив собі руки о розбите скло з шиб. При помочи селян витягнено мертвого Сурмача і зложено на поли, а „самоїзд“ відвезено шістьма кіньми до Львова до направи. Сурмач був обезпечений на 10.000 К на случай такої смерти, якою згинув. Полишив жінку і троє дїтий.

— **Пожари.** Село Квятовичі коло Горлиць згоріло до тла в ночи на вчера. Шкода виносить около 300.000 К. В огни погибла одна женщина. — В Басївцї коло Львова згоріли онодї дві селяньскі загороди.

— **Чудом спасені.** Дня 25. марця с. р. вибрало ся шістьох любителїв їзди на „скі“ на вершок гори Арґза-Вайсгорн з Швайцариї, високої 2.655 м., аби звідтам зїхати на долину. Коли прогульковцї були ще недалеко вершка гори, зашуміла грізна лявіна над їх голова ми. Смерть була нехибна. Однак лявіна посувала ся так, що всї прогульковцї найшли ся на єї хребтї і разом з нею злетїли в долину здорові і цїлі. Має се бути перший такий случай в Альпах.

— **Вплив алькоголю на орґанїзм.** Др. Лїванов в Петербурзї перевів інтересні дослїди на кріликах і наглядно доказав шкідливість хронїчного уживаня алькоголю на розвиток орґанїзму а специяльно мозку. Дослїди виказали, що алькоголь спинює розвиток орґанїзму і то тим більше, чим скорше єго уживано. І так тїло тратить 35% до 60% на вазї, причім скіра і мязи підлягають некорисній зміні. Також і внутрішні орґани при вчаснім уживаню алькоголю тратять 25% до 35%, натомість печінка приберає около 30%. Також розріст костий в груб зменшує ся о 18%, особливо при вчаснім уживаню алькоголю. Сам мозок тратить 10—20% з своєї субстанциї, а нормальна єго величина зменшує ся у всїх напрямах о 8—12%.

— **Страшна піч.** В Філядельфії викрито недавно крематорию живих дїтий при однім тайнім поліжничім заведеню. Кожду дитину, що прийшла на сьвіт, хочби була найздоровша, палено живцем в печи на попіл, аби затерти слїди гріху єї матери. Полїция ствердила доси шість случаїв спаленя дїтий, але мусїло їх бути більше. До сеї розбишацкої спілки, що займала ся паленєм дїтий, належало також кількох лїкарів.

— **Жінки сьвящениками.** Унїтарска громада церковна в Лейчестер надала місце проповідника Ґертруді Пацольд, яка відбула свої університетскі студиї у Берлинї і Единбурґу. В Америцї знов є між конґреґаціонїстками 63 вповні ординованих жінок, а 58 має право проповідуваня. Найбільшу славу між проповідницями в Америцї має А. Шав, яка сего року має приїхати до Берлина на міжнародний жіночий конґрес. Додати треба, що між тими американьскими сьвящениками є богато замужних.

— **Найвисша зелїзниця на сьвітї** є тепер в американьскій провінциї Перу. Тою зелїзницею можна за вісїм годин дістати ся з горячого підсоня в гори, в околицї вічного снїгу. Довгота сеї зелїзницї виносить 222 клм. а кошти єї збудованя виносили поверх 200 мілїонів корон. Зелїзниця піднимає ся в гору на 4780 м., а на тій висотї проїздить тунель довгий на 2400 м. Зелїзниця їде на берегах понад бездонними пропастями. В деяких місцях мусїли робітників в часї будови висажувати линвами. У машинах тої зелїзницї палить ся не вуглем але нафтою.

— **Дрібні вісти.** В Немирові, равского повіта, при верченю керницї коло бровару, натрафлено на обильне сїрчане жерело. — На Буковинї появило ся значне число підроблених 5-коронівок вельми подібних до правдивих. — В полудневій Угорщинї, Сербії і Болгариї чути було позавчера сильне землетрясенє.

— **Переписка Адмінїстрациї.** *ВПов. Ів. Сат. в Терн.* Заплачено по день 14. н. ст. с. м.

— **З перемиской епархії.** О. Михайло Ортиньский катехит при учительскій семинариї в Самборі одержав крилошаньскі відзнаки. Завідательства одержали оо.: Іван Ганасевич в Улючи, Мирослав Лисяк в Явірках, Григорий Каровець в Михалевичах, Іван Сенишин в Куниньскій Воли, Михайло Татомир в Кавску, Юст. Тимочко Ч. С. В. В. в Дрогобичи, Ілярий Паньківский в Бутинах. Сотрудництва одержали оо.: Іван Худик в Ваневі, Мирослав Успский в Крехові. Презенту на парохію Михалевичі дек. комарняньского одержав о. Григорий Каровець. Відпустку з тут. епархії на львівску дістали: Северин Яміньский і Корнило Гумецкий. В пропозицию на парохію Комарники дек. височаньского приняті: Василь Салагуб, Алекс. Яворский, Данило Куций, Михайло Кузьмак, Ілярий Паньківский, Михайло Попель, Теодор Дяків Канонїчну інституцию одержали: Василь Смолиньский на Ростоку велику, Яків Яхно на Залокоть, Орест Сиротиньский на Горинець, Петро Підлуский на Любин.

— Колись-то бачив, здаєть ся...

— Ну, нїчого, ми ту нераз граємо деякі сцени, то і побачите.

— Дуже рад побачити...

— Ось видите, кождий би рад побачити, у кого тлїє іскорка божеского артистичного огню і замилованя до штуки. Такий чоловік і потрафить пошанувати артиста, а той брус що! Виправив менї авантуру, що строжак помятий трохи.

— Та може він і не знає, що ви артист...

— Як то не знає? Всї знають. У мене в головній картї записано, що я драматичний артист, а особливо він той неотеса, знає. Він мене раз на екзецирцї прозвав Сарою Бернгард?

— Дивне порівнанє... — Я став сьміяти ся.

— Не дуже таке і дивне. Бачите, Сара Бернгард має бути суха, ну і я сухий, надто ми обоє артисти драматичні.

— Менї чудно, чого ви ще служите, коли своє вислужили.

— Мушу, мушу, бо не маю де подїти ся поки-що, не маю в що передягнути ся. Вся одїж, бачите, цивільна, котру я сюди приніс, пішла так: фіть! їсти хотїло ся, бачите, чарку горівки випити в холодне веремя... тепер чекаю на спадщину по моїй матери. Менї єю виплатять, коли мати-му 24 роки, а до того треба менї ждати ще чотири місяцї.

(Дальше буде).

Русини! Памятайте на україньско руску бурсу в Новім Санчи.

Посмертні † оповістки

— **О. Михайло Ладижиньский**, парох в Березці, балигородского деканату, перемиской епархії, упокоїв ся дня 30. марця в 54. році житя а в 30. р. сьвященьства. В. є. п.!

Померли в Градци член палати вельмож Рудольф Гакельберґ; в Франкфурті п. М. Генрих Лїбіґ, член палати вельмож; у Львові Альфред Ельзнер, заступник директора зелїзниць, в 65. році житя.

Телеґрами

з дня 6. цьвітня.

Абация. Відвідини цїсаря Франца Йосифа у шведского короля і короленої тревали 35 мінут. Опісля цїсар вірвідав вел. кн. Люксенбурского і архикн. Марию Йосифу. О 1. год. пополудни відбув ся родинний обід у архикн. Мариї Йосифи.

До Абациї приїхав також мінїстер заграничних справ ґр. Ґолуховский з жінкою.

Відень. Цїсар повернув нинї о $9^1/_2$ годинї рано з Абациї і поїхав до Шенбруну.

Палєрмо. Вчера пополудни прибув сюда цїсар Вільгельм, витаний гарматними сальвами.

Берлин. Нинї відплив корабель з 26 офіцирами і 350 рядовими на скріпленє нїмецкої залоги в кольонїях полуднево-західної Африки.

Софія. Єсли Порта не підпише до завтра протоколу в справі порозуміня Болгариї з Портою, то болгарский посол в Царгородї, Начевич, виїде з Царгорода на порученє болгарского президента мінїстрів.

Рим. Tribuna знова заперечує всяким чуткам про мобілїзацию італїйскої армії і маринарки.

Петербург. Новоє Время називає оружну стрічу анґлїйскої виправи з Тибетанцями під Лясою, зачіпним кроком против Росиї і вдиранєм в єї права.

Новий Йорк. В державі Огіо настали грізні повени. Много людий погибло.

Льондон. Times доносить, що в недїлю 3. цьвітня Японцї припустили новий атак з брандерами на Порт-Артура і здає ся удало ся їм затопити два з них у входї до внутрішного басину.

Владивосток. Много осіб, що утїкли з Владивостока, повернули назад до міста. Сибірска зелїзниця знова приймає приватні посилки.

— **Гарно викінчені окладинки до І. річника „Ruthenische Revue“**. Елеґантні окладинки, оправні в полотно, гарно прикрашені, синьо-жовті або зелено-білі по 1 К 60 с (порто окремо) висилає підписана адмінїстрация за посліплатою або за присланєм належитости враз з коштами порта. І. річник гарно оправний коштує 5 К. Адмінїстрация „Ruthenische Revue“ у Відни VIII/1 Wickenburggasse Nr. 10.

Їдьте лишень ☛ ☛ на Гамбурґ!

пишуть своїм кревним і знакомим тії, котрі вже раз дорогу тую перебули.

Кораблї нашого товариства осягнули під зглядом скористи і безпеченьства сьвітову славу. Подорож від границї пруской до Гамбурґа тревае лиш 20 годин, і коштує 9 злр. 80 кр., єсли подорож тую підняло ся після наших вказівок. **До Канади висилаємо наших пасажерів осібними пароходами**, котрі їдуть просто до Канади, і не треба нїгде пересїдати! **Подорож до Канади і Америки є на Гамбурґ найкоротша і найдешевша.**

Жадайте наших проспектів і цїнників їзди, котрі пересилаємо безплатно.

Руска кореспонденция! Рускі урядники!

Фальк & Co.

Hamburg, Americahaus

87 (6 ?) Raboisen u. Ferdinandstrasse.

Іспитований дяк глядає від Томимої недїлї доброї посади; може вести крамницю, громадску писарку і аґенцию »Днїстра«. Адреса: Василь Кривешка в Чехах, п. Зоболотцї коло Бродів. 90(1-2)

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Від 3. до 15. цьвітня 1904.

Нова величава проґрама!

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В недїлю і сьвята 2 представленя о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що пятницї **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч 9. у Львові.

Найновійший твір

Л. Лопатиньского

„ПАРАЦЯ“

комедия в 3 актах зі сьпівами

(з побуту лїтників)

відзначує ся невичерпаним йовіяльним гумором і жвавим диялоґом. Ся комедия збогачує знатно ґалєрию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуаций і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедиї упослїдженим недотепою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових лїтників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

Цїна 2 кор.

Набути можна у накладчика **С. Ґорука** у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

Голгофту поему П. Ш. (відбитку з »Католицкого Всходу«) можна дістати в Ставропигійскій книгарни у Львові ул. Руска ч. 3. по цїнї 20 сот. а з почтовою оплатою 25 сот. (8—10)

ТОВАРИСТВО взаїмного КРЕДИТУ

„Днїстер“

стоваришенє зареєстроване в обмеженою порукою у Львові, ринок ч. 10, дім „Просьвіти“.

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тілько обезпечені тревало в „Днїстрі“ від огню. Членьский удїл 50 К можна зложити в ратах; вписове 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть затягати **ПОЗИЧКИ** на $6^1/_2$% за предложенєм відповідної гіпотеки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 лїт.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦИЯХ і иншім купнї землї нехай купуючі звертають ся за **позичками до „ДНЇСТРА“.**

ВКЛАДКИ ЩАДНИЧІ приймає Товариство на 4%.

З ЧИСТОГО ЗИСКУ дістають члени **дивіденду** від удїлів а часть зиску призначує ся **на добродїйні цїли**; дотепер удїлено на церкви, бурси, школи і т. и. 16 385 К

Стан 31. груди. 1903:

Вкладки	1,444.589 К.
Удїли	109.835 К
Фонди резервові	21.318 К
Позички	1,330.822 К
Цїнні папери, льок. в банках і на рах біжучий	280.681 К

Ново отворена і з комфортом уладжена ЦУКОРНЯ

під фірмою **ТЕОФІЛЬ ПОТУРАЙ**

ул. Академічна ч. 28. (дім Впов. інжінера Ріхтмана)

поручає свої знамениті вироби з обсягу цукорництва, а то: цукри, тїста, овочі, конфітури і шоколяду. Лїкери, кава, чай і шоколяда в кождій порі.

☛ Льокаль отворений до 12-ої в ночи. ☚ 88 (4—4)

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівцїв (Галацу), Чорткова, Калуша
		6·50	з Сокаля, Рави рускої
		7·35	з Самбора, Хирова
		7·35	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче
		7·55	„ „ на дв. головний
		7·45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
	1.30	8·55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина
		9·57	з Стрия
		10·25	з Ряшева, Любачева
		11·15	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)
		1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава
	2·15		з Підволочиск, Копичинцїв на дв Підз
	2 30		„ „ на дв. голов.
		4·35	з Стрия, Хирова, Борислава
		5·06	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		5·20	„ „ „ на дв. голов.
		5·20	з Яворова
	1·40	5·40	з Чернівцїв, Іцкан
		5·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина
		5·55	з Белзця, Сокаля, Любачева
Ніч			
		8·20	з Яворова
	12·20	9·20	з Чернівцїв, Букарешту
	8·40 2·31	9·50	з Кракова, Відня, Берлина, Ясла, Риманова
		10·00	з Самбора, Сяна
		10·02	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·20	„ „ „ на дв. голов.
		10·40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша
		3·09	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче
		3·30	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
	1·50	6·30	до Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний
	2·04	6·43	„ „ „ дв. Підзамче
		6·45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича
	8·25 2·50	8·35	до Кракова Відня, Праги, Берлина
		9·05	до Лавочного, Хирова, Калуша
		9·25	до Самбора, Хирова
		9·40	до Белзця, Сокаля, Любачева
		10·35	до Чернівцїв, Потутор, Делятина
	2·40	10·40	до Тернополя, Потутор, дв. головний
		10·57	„ „ дв. Підзамче
		3·05	до Стрия, Хирова, Борислава
		3·25	до Ряшева, Любачева
		3·40	до Самбора, Хирова
		3·50	до Яворова
Ніч			
		6·05	до Станиславова, Жидачева
	12·45	6·15	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави
		6·51	до Яворова
		6·40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
		8·05	до Сокаля, Рави рускої
		9·00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець
		9·20	„ „ дв. Підзамче
	2·51	10·42	до Іцкан, Чорткова
		10·55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		11.00	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11·24	„ „ дв. Підзамче
		11·05	до Стрия
		11·11	до Жовкви (лише що недїлї)
		4·10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6. години вечером до 5. години 59 мінут рано.

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12. год. 36 мін часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5.) удїляє поясненя в справах зелїзничих, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.